

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Juris Canonici A. R.P. Paulo Laymanno Societatis Jesu Theologo SS.
Canonum In Alma, Catholica, Et Episcopali Universitate Dilingana
Professore Qvondam Ordinario, Prælectionibus Academicis Illustrati

Laymann, Paul

Dilingæ, 1673

Capitvlvm XLI. Secundo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62587)

ditionem mutando videlicet domiciliū transferendo, tunc non potest censuram incurere, cū deficit fundamentum & ratio censuræ; si enim deficit iurisdictio, etiam vis præcepti pendens à iurisdictione, idèoque nec locus est transgressioni aut contumaciæ, quæ simili ratione inquit *Suar.* si lata sit censura, nisi læso restitutio fiat intra dies 20. & interim læsus condonet, non incurritur censura, cū præceptum in hoc casu obligare desinat. Idèmq; dicendum si terminus temporis prorogetur à parte læsa, quippe in cuius gratiam terminus adiectus fuit, consequenter pars favori suo renuntiare potest seu in totum, seu ex parte & secundum dilationem, sicuti hîc tradit *Abbas num. 4.*

CAPITVLVM XLI.

Secundo.

PARAPHRASIS.

Quæsierat aliquis ex Cælestino III. Si Pontifex plures articulos causæ alieni commiserit, sed vni tantum articulo adiecit, ut definireretur, remota appellatione, num pais saltem super aliis articulis appellare possit.

Ad hoc resp. Cælestinus, eū secundum B. Gregorium primum Papam (*l. 26. in Job. c. 7.*) verba intentioni deseruire debeant, atque hæc sit intentio Pontificis, ut in omnibus articulis, qui in commissione continentur, iustitia suum effectum consequatur, idè in omnibus articulis censeri debet appellatio remota, quia nihil interest, num appellatio inibeatur in principio semel aut iterum, in medio, an in fine; quia utriusque jure colligitur, ea, que in principio sunt ad medium & finem, & illa quæ in medio sunt ad finem & principium sæpè referri contingit.

S V M M A R I V M.

1. In quavis dispositione intentio magis disponemis, quam verba considerari debent.
2. Si per rescriptum plures articuli inter se

connexi committantur cum clausula: Remotâ appellatione, vni eorum adiecta, intelligitur de omnibus.

Si articuli sint non connexi, & clausula illa in principio aut fine sit posita, referenda ea est ad omnes, si inter capitula seu in medio, ad precedentia tantum referri debet.

3. Recusans iudicem delegatum tanquam suspectum, causam suspicionis alligare debet coram iudice recusato, & probare eoram arbitris.

NOT. I. In quavis dispositione intentio potius disponemis quam verba considerari debent: nam verba inferuiunt intentioni, tanquam signa subordinata, cū sint notæ passionum, seu intentionum in anima, sicuti Aristoteles docuit, consequenter, si de intentione constet, de verbis, quibus usus est disponens legem, aut præceptum ferens, solliciti esse non debemus, qua de re dixi in *l. 1. tr. 4. c. 19.*

NOT. II. Si vnum negotium principale commissum sit, & vni eius articulo adiecta clausula, appellatione remota procedas, ea etiâ de reliquis articulis intelligi debet, idque propter connexionem articulorum, quam habent in vna causa principali; sin autem diversi articuli sint, & non connexi seu dependentes inter se, tum refertur num clausula posita sit in principio aut fine rescripti, tunc ad omnes articulos refertur. *l. 3. §. filius. ff. de liberis. & posthumis.* Et *c. Inquisitioni. h. t.* vbi dicitur: quod clausula posita ante omnia Capitula, vel post, ad omnia referatur; an verò posita sit clausula inter capitula seu in medio, tum ad precedentia tantum referri debet. Exemplum est, si clausula transactioni adiecta sit in principio & fine, per quam omni remedio rescindendæ transactionis renuntiatum sit, extenditur clausula ad omnia Capitula, præsertim si in fine posita fuerit secundum Regul. *DD. in l. 1. ff. de liberis præturiis*, quod clausula in fine posita referatur ad omnia antecedentia, sin autem vni articulo transactionis clausula apposita fuerit, ita ut sit veluti pars eius, vel si post plures articulos

los subiecta sit, tunc nisi ex adiunctis aliud intelligi possit, ad præcedentia tantum, non sequentia capitula referetur.

S. Tertio.

SI quis contra Judicem delegatum obiiciat, quod eum suspectum habeat, causam suspicionis allegare debet, tunc nisi omnino friuola appareat, Judex delegatus cogere potest partes, ut in aliquos, qui non multum remoti sunt, tanquam arbitros compromittant, ita ut si coram his causa suspicionis intra terminum temporis ab ipsis definitum probata non fuerit, tum idem Judex procedere possit; sin autem causa probata, Judex cognitione superfedere debebit, quandoquidem ratio dicat, quod suspecti & inimici Judices esse non possint.

De hac re dictum est in *c. Suspicionis. 39. de officio delegati. & in D. de jurisdict. Ordinarum. concl. 40. & 41.*

CAPITULUM XLII.

An deferendum.

PARAPHRASIS.

Titius cum animaduerneret Caium paratum esse ad spoliandum ipsum, appellauit, ne quid attentaretur, sed Caius posthabita legitima appellatione, nihilominus spoliavit. Tunc Titius contra ipsum actionem instituit, offerens se ad spoliationem in continenti probandam. Verum contra hoc etiam Caius appellat:

Resp. Pontifex hoc casu appellationem Caii recipiendam non esse, cum in eo puniendus aliquis sit, in quo deliquit, & qui appellationi deferre neglexit, is appellationis beneficio indignum se reddit.

SUMMARIUM.

1. Non est audiendus appellans in eodem negotio, in quo ipse ante appellationi legitima non detulit.

Not. Vnic. Si quis aduersarii sui legitima appellationi non detulerit, postea

audiendus non est, si ipse in eodem negotio appellare velit. *c. Constitutus. 17. h. t.* non enim adiuuatur edicto, qui contemnit edictum, & frustra legis implorat beneficium, qui deliquit aduersus legem. *c. 1. de immunitate Ecclesiarum. & c. quia 14. de usur.* Cum enim in ea causa puniendus sit, ideo adiuuandus & fouendus non est, ne inde commodum consequatur, unde poenam meretur.

Nota autem I. Quod dixi, si legitima appellationi non detulerit, sin vero illegitima & friuola fuit, non idcirco jus suum indefensum relinquere debet pars altera, sed processum petere potest, & postea, si opus sit, appellare *arg. l. Illud. 40. ff. de petitione heredit.*

Not. II. Quod dixi: in eodem negotio siue causa; at vero in alia causa appellatio recipienda est, tamen si qui appellat indiuerfa causa, pendente appellatione quidpiam innouarit *arg. c. dilectus. 55. h. t. & docet Abb. hic. n. 4. ubi ait: doctrinam huius Capituli procedere, si duæ appellationes interponantur circa idem negotium, secus si circa diuersa & non habentia inter se ordinem. Nam hoc casu puniri debet, qui post appellationem legitime interpositam quidpiam mutauit, non autem idcirco prohiberi quominus in alia causa legitime appellet, consentit cum his doctrina *Innoc. in c. Intelleximus. in fine de adulteriis*, quod delictum vnius delictum alterius promouere & fouere non debet.*

CAPITULUM XLIII.

Novit.

PARAPHRASIS.

Innoc. III. mandauit legato à latere ut aduersus terram Regni Galliarum interdictum promulgaret, quod & fecit non obstante appellatione, quam Rex fecit, prætendens legatum ipsi suspectum esse, hoc cognito Resp. Inn. quod Legatus edictum non edidit, sed promulgauit; nec fuit dictator eius, sed magis executor; cum itaque secundum iura ab executore appellari non possit, nisi modum in exequendo excedat, sequitur